

IZVJEŠĆE

O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI

AGENCIJE ZA STATISTIKU BOSNE I HERCEGOVINE

ZA 2017. GODINU

Broj: 01/02/03-07-16-1-712/18

Sarajevo, srpanj 2018. godine

KAZALO

I. MIŠLJENJE REVIZORA	3
MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA	3
MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI	4
II. KRITERIJI	6
III. IZVJEŠĆE O REVIZIJI	7
1. UVOD	7
2. REALIZACIJA PREPORUKA	7
2.1 Realizirane preporuke	7
2.2 Preporuke čija je realizacija u tijeku	8
2.3 Nerealizirane preporuke	8
3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	8
3.1 Sustav unutarnjih kontrola procesa	8
3.2 Ustrojstvo i rukovođenje	10
3.3 Finacijsko upravljanje i kontrola	10
3.4 Unutarnja revizija	10
4. PRORAČUN	11
5. FINACIJSKO IZVJEŠĆE	12
5.1 Pregled rashoda i izdataka iz proračuna	12
5.1.1 Ugovori o djelu	13
5.1.2 Višegodišnji projekt	13
5.1.3 Projekti posebne namjene	14
5.2 Bilanca stanja	15
5.3 Pregled dinamike upošljavanja	15
6. JAVNE NABAVE	16
7. OSTALO	17
7.1 Sudbeni sporovi	17
8. KOMENTARI	18
PRIVICI	18

I. MIŠLJENJE REVIZORA

MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća **Agencije za statistiku (u daljnjem tekstu Agencija)** za 2017. godinu koji obuhvaćaju: bilancu stanja, pregled prihoda, primitaka i financiranja, pregled rashoda i izdataka iz proračuna, posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja i analizu izvršenja proračuna – tekstualni dio.

Odgovornost rukovodstva za finansijska izvješća

Rukovodstvo **Agencije** odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja, tj. Zakonu o financiranju institucija BiH, Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilniku o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća koja ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima na temelju provedene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine¹ i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1000–1810). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo kako finansijska izvješća **Agencije** ne sadrže značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na prosudbi revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvješćima uslijed prijevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra unutarnje kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća u cilju odabira revizijskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti unutarnjih kontrola. Revizija uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvješća. Revizor također ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju unutarnje revizije i sustave unutarnjih kontrola.

Vjerujemo kako su pribavljeni revizijski dokazi dostatni i odgovarajući i kako osiguravaju temelj za naše mišljenje.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijska izvješća **Agencije** prikazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, stanje imovine, obveza i izvora sredstava na 31.12.2017. godine i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na navedeni datum, sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja.

MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

U svezi sa revizijom finansijskih izvješća **Agencije** za 2017. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa značajnim zakonima i drugim propisima kojima se **Agencija** rukovodi.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo **Agencije** je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije sukladne propisima kojima su regulirane i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih proračunom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Reviziju usklađenosti smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija BiH i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Pored navedene odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bismo pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje **Agencije**, prema definiranim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Vjerujemo kako su pribavljeni revizijski dokazi dostatni i odgovarajući i kako osiguravaju temelj za naše mišljenje.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije **Agencije** za 2017. godinu sukladne su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima kojima su regulirane.

Skretanje pozornosti

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pozornost na sljedeće:

- Angažiranje uposlenih putem ugovora o djelu na poslovima koji traju duže vremensko razdoblje ili u kontinuitetu tijekom godine (točka 5.1.1 Izvješća),
- Nisu okončane aktivnosti na realizaciji višegodišnjeg projekta čiji nastavak je planiran u 2018. godini (točka 5.1.2 Izvješća).

Sarajevo, 18.07.2018. godine

GLAVNI REVIZOR

Dragan Vrankić, v.r.

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Jasmin Pilica, v.r.

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Ranko Krsman, v.r.

II. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine provodi reviziju finansijskih izvješća i, u svezi sa istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za ocjenu objektivnosti i istinitosti finansijskih izvješća i ocjenu usklađenosti sa zakonima i drugim propisima korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2017. godinu
- Zakon o financiranju institucija BiH
- Zakon o javnim nabavama i podzakonski akti
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH
- Pravilnik o finansijskom izvješćivanju institucija BiH.

III. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. UVOD

U skladu sa Zakonom o statistici Bosne i Hercegovine¹, Agencija obavlja administrativne i druge stručne poslove u okviru prava i dužnosti države Bosne i Hercegovine, osim ako ti poslovi nisu dodijeljeni drugim organima, odnosno ako izvršenje tih zadataka nije po sili zakona povjereno drugim organizacijama i udruženjima. Agencija u smislu ovog zakona, je Agencija osnovana Odlukom Vijeća ministara BiH objavljenom u Službenom glasniku BiH broj 4/97. Agencija je organ nadležan za obradu, distribuciju i utvrđivanje statističkih podataka Bosne i Hercegovine, utvrđivanje statističkih podataka i statističkih informacija, koordinaciju statističkih djelatnosti, razvoj i unapređenje statističke djelatnosti, provođenje europskih integracija i međunarodnu kooperaciju, pružanje i diseminacija statističkih informacija.

Radom Agencije rukovodi ravnatelj koji predstavlja Agenciju i djeluje u njeno ime, organizira i *osigurava* zakonito i efikasno izvršavanje zadataka Agencije. Ravnatelj ima zamjenike ravnatelja, koji ga zamjenjuju u slučaju njegove spriječenosti da obavlja tu funkciju. Ravnatelj i njegovi zamjenici imenuju se sukladno odredbama Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine na razdoblje od četiri godine.

Zakonom o statistici BiH utvrđeno je formiranje Vijeća za statistiku. Vijeće daje preporuke Agenciji u svezi s nacrtom programa i plana rada i daje mišljenja o istim, prati rad Agencije i daje preporuke Vijeću ministara BiH o sredstvima koja su Agenciji neophodna za ispunjavanje zadataka iz plana rada i programa, te pomaže suradnju između nadležnih organa u cilju postizanja najviše moguće kvalitete statistike koja zadovoljava potrebe korisnika na svim razinama.

Sjedište Agencije je u Sarajevu, a uspostavljena je ekspozitura u Brčko distriktu BiH.

2. REALIZACIJA PREPORUKA

Ured za reviziju institucija BiH izvršio je finansijsku reviziju Agencije za 2016. godinu, sačinio Izvješće o finansijskoj reviziji i dao pozitivno mišljenje na finansijska izvješća i pozitivno mišljenje na usklađenost sa značajnim propisima, uz skretanje pozornosti na javne nabave. U Izvješću su dane preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti.

2.1 Realizirane preporuke

Uvidom u poduzete aktivnosti, utvrdili smo da su realizirane sljedeće preporuke:

- u procesu uspostavljanja sustava finansijskog upravljanja i utvrđenih obveza kod donošenja određenih dokumenta konstatirali smo da je Agencije sačinila mapu procesa i registar rizika;
- u testiranim procedurama nisu uočeni nedostaci u pogledu poštivanja rokova za dostavljanje akata Agencije učesnicima u postupku;
- tehnička specifikacija za nabavu vozila ne sadrži elemente zbog kojih bi se ograničila konkurencija dobavljača.

2.2 Preporuke čija je realizacija u tijeku

Uvidom u poduzete aktivnosti, utvrdili smo da je u tijeku realizacija sljedećih preporuka:

- sustav unutarnjih kontrola je neznatno unaprijeđen u odnosu na prethodnu godinu, pa smo konstatirali da je manji broj prijedloga za stimulaciju koji nisu podneseni sukladno internim aktima Agencije, pojedine radnje kod obračuna službenih putovanja su unaprijeđene, a datumi kod ugovora o djelu su usuglašeni sa razdobljem na koje se odnosi ugovor. Preporuka o evidentiranju troškova električne energije u zakupljenom prostoru ne može se ocijeniti, jer se prostor korišten za skladištenje popisnog materijala više ne koristi;
- Prijedlog pravilnika o sistematizaciji upućen je krajem godine u proceduru pribavljanja mišljenja nadležnih institucija. Na temelju mišljenja Ministarstva pravde BiH, Agencija je u svibnju 2018. godine dostavila izmjene i korekcije opisa radnih mjesta;
- kod planiranja nabava konstatirali smo unapređenja u dijelu utvrđivanja realnijih rokova i njihovom pravovremenom otpočinjanju. Nedostatke smo uočili kod navođenja predmeta nabave i obuhvaćanju u planu i onih predmeta za koje su na snazi važeći okvirni sporazumi.

2.3 Nerealizirane preporuke

Uvidom u poduzete aktivnosti, utvrdili smo da sljedeće preporuke nisu realizirane:

- nije promijenjen način objavljivanja informacija o planu nabave i realiziranim postupcima koji se i dalje objavljuju na internet stranici u okviru ostalih vijesti;
- Agencija nije realizirala fizičko uklanjanje rashodovane opreme iz prostorija Agencije tijekom redovnog godišnjeg popisa, pa su ove aktivnosti planirane za 2018. godinu.

3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Agencija je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

3.1 Sustav unutarnjih kontrola procesa

U Agenciji nije zadovoljeno načelo razdvajanja dužnosti prilikom unosa faktura u ISFU sustav i njihovog odobravanja jer uposleni koji je obavljao ove poslove koristi neplaćeno odsustvo od rujna 2017. godine.

Postupcima revizije uočili smo neznatna unapređenja sustava unutarnjih kontrola u procesima za koje smo konstatirali nedostatke u prethodnoj godini. Neki od tih

nedostataka su otklonjeni, ali i dalje postoji potreba za uspostavljanjem efikasnijeg sustava unutarnjih kontrola:

- u manjem broju slučajeva prijedlozi za stimulaciju nisu pripremljeni sukladno procedurama predviđenim internim pravilnikom Agencije i po kojem šef odsjeka podnosi zahtjev za stimulacijom;
- kod naloga za službena putovanja smo uočili nedostatke koji se odnose na proceduru odobravanja putnih naloga, naročito za putovanja u inozemstvo. Kod ovih putovanja ne izdaju se odluke i rješenja predviđena odlukom o službenim putovanjima¹ (odluka o odlasku na službeni put i rješenja o korištenju privatnog vozila u službene svrhe), ali je nastanak troškova odobren u zahtjevu za otvaranje putnog naloga koji odobrava ravnatelj. Ostali nedostaci se odnose na neusklađenost u podacima o isplaćenim akontacijama (nije tražena ni odobrena, a na nalogu navedeno da je isplaćena), obračun naknade za korištenje privatnih vozila (korištena su pravila za Federaciju BiH) i kod prilaganja dokaza o prijeđenoj kilometraži kada se obračunava naknada za korištenje vlastitog vozila u službene svrhe.

Preporuka

Potrebno je da Agencija nastavi sa daljim unapređenjem sustava unutarnjih kontrola u procesima kod kojih su utvrđeni nedostaci.

Kod troškova koji se odnose na službena vozila nisu adekvatno uspostavljene kontrolne aktivnosti koje prethode stvaranju obveza, a odnose se na sljedeće: prije izvršenja usluge i ispostavljanja fakture ne traži se predračun od dobavljača, ne prave se narudžbenice, odgovorna osoba iz Agencije ne potpisuje radni nalog kao potvrdu izvršene usluge. Ugovorom o servisiranju vozila je definirana samo cijena norma sata automehaničarskih usluga, bez specifikacije rezervnih dijelova, tako da se ne mogu iskontrolirati cijene rezervnih dijelova.

Preporuka

Potrebno je unaprijediti interne procedure stvaranja obveza prilikom popravke i održavanja vozila, te poboljšati kontrolne aktivnosti troškova službenih vozila.

Agencija je zaključila ugovore o djelu za prikupljanje podataka statistike transporta. Proces angažiranja osoba nije transparentan u pogledu angažiranja i utvrđivanja naknade za obavljanje ugovorenog posla. Prema prezentiranim informacijama, za ovu vrstu prikupljanja podataka potrebno je specifično znanje, pa su na temelju saznanja sa seminara i radionica, angažirane osobe koje posjeduju upravo takva znanja koja su neophodna za prikupljanje podataka.

Preporuka

Na temelju plana godišnjih potreba za specifičnim vrstama poslova Agencija treba objaviti javni poziv za angažiranje putem ugovora o djelu za obavljanje poslova za koja je neophodno posebno poznavanje određene oblasti, kao i da tom prilikom transparentno objavi visinu naknade za obavljanje poslova.

3.2 Ustrojstvo i rukovođenje

Unutarnji ustroj i način rada Agencije utvrđeni su Pravilnikom o unutarnjem ustroju iz 2006. godine. Pravilnikom o unutarnjem ustroju Agencije, uređen je način rada i rukovođenja Agencijom, te opis radnih mjesta državnih službenika i uposlenika. Istim su sistematizirana radna mjesta za 192 izvršitelja. Iz podataka Agencije o popunjenosti sistematiziranih radnih mjesta, konstatirali smo da su i dalje nepopunjena radna mjesta pomoćnika ravnatelja, da šest uposlenih koristi neplaćeno odsustvo iz državne službe, a da je u različitom razdoblju tijekom godine osam uposlenih koristilo zakonski dozvoljenu mogućnost korištenja plaćenog odsustva radi stručnog obrazovanja i usavršavanja.

Agencija je krajem 2017. godine uputila Prijedlog pravilnika o unutarnjem ustroju u proceduru pribavljanja mišljenja nadležnih institucija. Na temelju primjedbi u mišljenju Ministarstva pravde BiH izvršene su izmjene i korekcije za pojedina radna mjesta koje su dostavljene nadležnom ministarstvu u 2018. godini.

Na temelju Zakona o statistici, Vijeće ministara BiH je imenovalo članove Vijeća za statistiku 29.12.2016. godine, na razdoblje od četiri godine. Odluka o imenovanju je objavljena u Službenom glasniku BiH 25.04.2017. godine.¹ Vijeće za statistiku održalo je u tijeku 2017. godine tri sjednice.

3.3 Financijsko upravljanje i kontrola

Sustav financijskog upravljanja i kontrole je implementiran sukladno Zakonu o financiranju institucija BiH, Priručniku za financijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provedbu procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. Agencija je sačinila popis i mapiranje poslovnih procesa i okončala aktivnosti vezane za utvrđivanje i procjenu rizika i izradu registra rizika. Agencija je popunila obrazac Godišnjeg izvješća o financijskom upravljanju i kontroli za 2017. godinu i dostavila Središnjoj harmonizacijskoj jedinici.

3.4 Unutarnja revizija

Sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH² i Odluci o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH³, za obavljanje unutarnje revizije u Agenciji nadležna je Središnja jedinica za unutarnju reviziju institucija BiH koja je formirana u okviru Ministarstva financija i trezora BiH. Agenciji je, sukladno odobrenom Godišnjem planu unutarnjih revizija, dostavljena najava za obavljanje revizije. Do obavljanja završne revizije Agenciji nije dostavljeno izvješće o obavljenoj unutarnjoj reviziji.

4. PRORAČUN

Agencija je projekcijom proračuna za 2017. godinu planirala proračun u visini od 4.706.000 KM (proračunska sredstva u iznosu od 4.606.000 KM i priliv po osnovu transfera iz Brčko distrikta u iznosu od 100.000 KM).

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2017. godinu¹, Agenciji su u proračunu odobrena sredstva u iznosu od 4.676.000 KM (proračunska sredstva u iznosu od 4.576.000 KM i 100.000 KM po osnovu transfera iz Brčko distrikta), što je za 107.000 KM ili 2% više u odnosu na odobreni proračun za 2016. godinu. U odnosu na dostavljeni zahtjev izvršene su korekcije na poziciji putnih troškova.

Odobreni proračun Agencije uvećan je u iznosu od 1.236.686 KM iz sljedećih izvora:

- prenesena neutrošena sredstva za realizaciju programa višegodišnjeg kapitalnog ulaganja u iznosu od 470.627 KM,
- iz drugih izvora (donacije, transferi drugih razina vlasti) u ukupnom iznosu od 766.059 KM. Ukupan iznos sredstava se sastoji od prenesenih sredstava iz 2016. godine (1.006.478 KM), novih uplata u tijeku godine (327.756 KM) i povrata donacije Europskoj komisiji (468.175 KM).

U Tablici 1. prikazan je pregled odobrenog i izvršenog proračuna.

Tablica 1.
KM

Iznosi u

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun	Izvršenje proračuna	Indeks 5/4
1	2	3	4	5	6
Tekući izdaci	4.536.000	-	4.536.000	4.147.004	91
Kapitalni izdaci	40.000	-	40.000	-	0
Tekući grantovi	-	-	-	-	
Višegodišnja kapitalna ulaganja	-	470.627	470.627	192.663	41
Novčane donacije i transferi niže razine vlasti	100.000	766.059	866.059	370.975	43
Ukupno:	4.676.000	1.236.686	5.912.686	4.710.642	80

Agencija nije u tijeku godine vršila prestrukturiranje sredstava.

Godišnji program rada Agencije, sačinjen na temelju Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave i Odluke o godišnjem planiranju rada i načinu praćenja i izvješćivanje u institucijama BiH, dostavljen je Vijeću ministara BiH. Program rada nije razmatran jer je Vijeće ministara BiH tražilo mišljenje Vijeća za statistiku. Agencija je u 470 informaciji upućenoj Vijeću ministara BiH navela da za ovaj dokument nije potrebno mišljenje Vijeća za statistiku koje razmatra i daje mišljenje na Plan rada koji je utvrđen Zakonom o statistici. U istoj informaciji je navedeno da nije razmatran ni Statistički program za razdoblje 2017. – 2019. godina, te da nemaju informaciju zašto ova dva dokumenta nisu stavljena na razmatranje.

Agencija je sačinila Izvješće o radu za 2017. godinu² i dostavila ga Vijeću ministara BiH na

dalje postupanje. U travnju 2018. godine Agencija je obaviještena da se Vijeće ministara BiH nije izjasnilo o Izvješću zbog toga što nije usvojen Program rada Agencije za 2017. godinu.

Agencija je u izvješću navela realizirane prioritetne aktivnosti planirane Programom rada za 2017. godinu i probleme i izazove u tijeku implementiranja programa. Navedeno je da su problemi u izradi adekvatnog okvira za izbor uzoraka kućanstava i pojedinaca iz baze podataka Popisa stanovništva, kućanstava i stanova 2013. zadržani i u 2017. godini, da postoji vrlo visok rizik za neprovedbu Ankete o prihodima i uvjetima života u 2018. godini, i da nisu realizirane planirane aktivnosti po pitanju pripreme pravnog okvira za Popis poljoprivrede.

5. FINACIJSKO IZVJEŠĆE

Agencija je sačinila Godišnje finacijsko izvješće za 2017. godinu i dostavila ga nadležnim organima i institucijama sukladno važećim propisima i u utvrđenom roku.

Godišnja finacijska izvješća Agencije objavljena su na web stranici (<http://www.bhas.ba>).

5.1 Pregled rashoda i izdataka iz proračuna

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama – zbrojno, u razdoblju od 01.01. do 31.12.2017. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 4.710.642 KM, što je u odnosu na raspoloživa sredstva za 2017. godinu manje za 1.202.044 KM. Rashodi iz proračunskih sredstava su realizirani u iznosu od 4.147.004 KM, i manji su u odnosu na odobrena sredstva za 428.996 KM.¹ Niži postotak realizacije u odnosu na raspoloživa sredstva utvrđen je kod kapitalnih izdataka, višegodišnjeg kapitalnog projekta i programa koji se financiraju iz donacija i transfera Brčko distrikta.

Značajni rashodi iz proračuna odnose se na: bruto plaće (3.168.083 KM), naknade uposlenih (290.266 KM), putne troškove (145.869 KM), izdatke za uporabu vozila (30.452 KM), troškove unajmljivanja prostora (217.237 KM) i ugovorene usluge (94.214 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz proračuna prikazan je u Tablici I. u prilogu Izvješća.

Bruto plaće i naknade realizirane su u iznosu od 3.168.083 KM, od čega se na neto plaće i naknade odnosi iznos od 1.858.030 KM, a na poreze i doprinose iznos od 1.310.053 KM. Ukupan iznos bruto plaća odnosi se na prosječan broj od 113 uposlenih.

Troškovi unajmljivanja prostora realizirani su u iznosu od 217.237 KM i odnose na zakup uredskog prostora za smještaj organizacijskog dijela Agencije.

5.1.1 Ugovori o djelu

Ugovori o djelu realizirani su u neto iznosu od 50.397 KM, a za ove namjene je u operativnom proračunu (na analitičkoj poziciji planiran iznos od 28.000 KM. Poslovi za koje je Agencija zaključivala ugovore nisu predviđeni unutarnjim ustrojem i sistematizacijom, ali smo uočili da je njihovo obavljanje vršeno u kontinuitetu tijekom godine (poslovi čišćenja i održavanja) i u razdoblju od 6 – 9 mjeseci (poslovi lektoriranja, grafičkog dizajna i poslovi iz oblasti statistike). Nakon isteka ugovora o djelu, sa tri izvršitelja su zaključeni ugovori o radu na određeno vrijeme, na razdoblje od tri mjeseca.

Preporuka

Potrebno je da Agencija, ukoliko postoji potreba za obavljanjem poslova stalnog karaktera, ovo pitanje rješava sukladno zakonskim propisima koji tretiraju problematiku upošljavanja.

5.1.2 Višegodišnji projekt

Za realizaciju višegodišnjeg projekta „Popis stanovništva, kućanstava i stanova u BiH 2013. godine“ prenesena su neutrošena sredstva u iznosu od 470.627 KM. Projekt je realiziran u iznosu od 192.663 KM što u odnosu na raspoloživa sredstva iznosi 41%.

U Tablici 1.1 prikazan je pregled odobrenih i realiziranih sredstava višegodišnjeg projekta.

Tablica 1.1

Iznosi u KM

Opis	Plan 2017.	Izvršenje 2017.	Postotak 3/2
1	2	3	
Bruto plaće i naknade	187	0	0
Putni troškovi	20.102	1.312	7
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	354	0	0
Nabava materijala	48	0	0
Izdaci za usluge prijevoza i goriva	41.021	1.872	5
Unajmljivanje imovine i opreme	772	772	100
Izdaci za tekuće održavanje	66.926	18.077	26
Izdaci za osiguranje i bankarske usluge	368	0	0
Ugovorene usluge	147.383	48.064	33
Nabava građevina (infrastrukturalna sredstva)	30.000	0	0
Nabava opreme	107.960	102.677	95
Nabava softvera	55.506	19.890	36
Ukupno za Projekt	470.627	192.663	41

U okviru projekta planirane su određene aktivnosti koje još nisu realizirane zbog poništenih postupaka javne nabave (nabava infrastrukturnih sredstava, softveri), određene

stavke su planirane, ali nije bilo realizacije u planiranom opsegu (putni troškovi, izdaci za usluge prijevoza i goriva, tekuće održavanje, ugovorene usluge). Agencija je u okviru projekta planirala realizaciju aktivnosti i u 2018. godini. U odluci o sredstvima za financiranje poslova za popis nije utvrđen¹ vremenski rok za njegovu realizaciju, što omogućava prilično fleksibilan odnos Agencije po pitanju realizacije projekta i njegovog okončanja.

Testiranjem izdataka koji su realizirani u okviru projekta utvrdili smo da se pojedini od njih ne odnose na ovaj projekt ili se na temelju dokumentacije ne mogu povezati sa projektom (priprema i preuzimanje podataka po popisu iz 1981. godine u iznosu od 4.889 KM, dio sredstava za povrat donacije Europskoj komisiji u iznosu od 1.045 KM), usluge prevođenja u iznosu od 1.806 KM). U okviru projekta izmirene su obveze u iznosu od 17.667 KM koje se odnose na relokacija i transport opreme po ugovoru koji je u ranijem razdoblju djelomično realiziran iz sredstava granta Europske komisije.

Naknade članovima Središnjeg popisnog biroa isplaćene su u iznosu od 22.050 KM zaključno sa srpnjem 2017. godine. Tijekom revizije nam je prezentiran zapisnik sa sjednice Središnjeg popisnog biroa od 03.07.2017. godine u kome je navedeno je da su prisutni upoznati o završnim aktivnostima popisa da će konačno izvješće biti dopunjeno financijskim izvješćem koje još nije gotovo zbog završnih aktivnosti oko tiska.

Preporuka

Potrebno je da Agencija provede planirane aktivnosti u okviru višegodišnjeg projekta kako bi i financijski okončala njegovu realizaciju.

5.1.3 Projekti posebne namjene

Prenesena sredstva iz 2016. godine po osnovu granta dobivenog od Europske komisije za provođenje popisa 2013. godine vraćena su u 2017. godini. Iznos sredstava za povrat granta za provođenje popisa 2013. godine (468.175 KM) utvrđen je revizijom koju je angažirao donator.

Za realizaciju ostalih projekata posebne namjene Agencija je imala osigurana sredstva u iznosu od 866.059 KM. Sredstva su namijenjena za statističke aktivnosti i povremena statistička istraživanja. Programi posebnih namjena su realizirani u iznosu od 370.975 KM, ili 43% u odnosu na raspoloživa sredstva. U analizi uz izvješće o izvršenju proračuna su prezentirane informacije o realizaciji izdataka u okviru programa posebnih namjena, ali nisu prezentirane informacije o razlozima koji su utjecali na nizak postotak realizacije sredstava. Usmeno smo informirani da su na postotak realizacije sredstava koja su osigurana od Vlade Brčko distrikta BiH utjecale aktivnosti u svezi sa utvrđivanjem okvira uzorka koji nije definiran, i zbog čega nisu realizirane aktivnosti i sredstva.

Program pod nazivom „Ostale donacije“ realiziran je u iznosu od 201.210 KM, a najznačajniji izdaci se odnose na transfere Federaciji BiH i Republici Srpskoj (69.307 KM) za realizaciju programa statističkih istraživanja, povrat sredstava donatoru (18.776 KM), ugovore o djelu za prikupljanje podataka statistike transporta (14.300 KM), nabavu motornog vozila (24.500 KM) i usluge razvoja web portala za koji je procedura provedena u 2016. godini (46.859 KM).

U pregledu operativnog proračuna programa posebne namjene navedeno je da će se

sredstva donacija koristiti za nabavu opreme koja nije specificirana, a prema važećim instrukcijama Ministarstva financija i trezora BiH nije utvrđena obveza dostavljanja namjenske strukture za nabave iz donatorskih sredstava. U okviru projekta izvršena je nabava motornog vozila za potrebe Agencije, a usmeno smo informirani da nije tražena suglasnost donatora (jer se na ovoj poziciji vodi više donacija), kao i da ova sredstva nisu predmet revizije donatora.

Ukupan broj vozila, računajući i novonabavljeno, je u okviru broja koji je aktima Vijeća ministara BiH dozvoljen Agenciji i koristi se za redovne aktivnosti Agencije. Nabava vozila izvršena je primjenom procedure predviđene Zakonom o javnim nabavama BiH (konkurentski zahtjev za dostavljanje ponuda).

5.2 Bilanca stanja

U Bilanci stanja na 31.12.2017. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 603.787 KM. Ukupne obveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 974.737 KM.

U Tablici 2. prikazana je struktura sredstava i obveza Agencije.

Tablica 2.

Iznosi u KM

Opis	Saldo 31.12.2016	Saldo 31.12.2017	Indeks 3/2
1	2	3	4
Gotovina, kratkoročna potraživanja i zalihe	10.076	13.744	136
Stalna sredstva	687.205	590.043	86
Ukupno aktiva:	697.281	603.787	87
Kratkoročne obveze i razgraničenja	398.267	384.695	97
Dugoročne obveze i razgraničenja	-	-	-
Izvori sredstava	687.205	590.043	86
Ukupno pasiva:	1.085.472	974.737	90

Značajne stavke bilance stanja odnose se na neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (590.043 KM), obveze prema dobavljačima (89.255 KM), obveze prema uposlenima (285.463 KM).

Bilanca stanja prikazana je u Tablici II. u privitku Izvješća.

Rashodovana sredstva koja su po popisu iz 2017. godine i prethodnih godina predložena za otpis nisu isknjižena iz poslovnih knjiga Agencije i nisu fizički odstranjena iz prostorija Agencije. U tijeku revizije prezentiran nam je dokument u kome su navedene informacije o stanju i otpisu sredstava (informatičke opreme) sa prijedlozima aktivnosti koje treba poduzeti u 2018. godini.

5.3 Pregled dinamike upošljavanja

Prema pregledu dinamike upošljavanja u razdoblju od 01.01. do 31.12.2017. godine, u Agenciji je planirano 117 uposlenih. Ukupan broj uposlenih na kraju godine bio je 113. U Godišnjem izvješću o izvršenju proračuna (Tablica 4/1) prikazan je broj od 119 uposlenih, i

njime su obuhvaćeni uposleni koji koriste odsustvo iz državne službe.

Dva uposlena koriste odsustvo iz državne službe zbog imenovanja na pozicije u izvršnoj vlasti, a četiri uposlena koristi neplaćeno odsustvo radi stručnog usavršavanja i obrazovanja.

6. JAVNE NABAVE

Agencija je donijela Plan javnih nabava za 2017. godinu kako je propisano Zakonom o javnim nabavama. Za postupke javne nabave, odlukom ravnatelja formirana su povjerenstva čiji zadatak je da izradi tendersku dokumentaciju, vodi postupak nabave, ocijeni ponude, preporuči rukovodstvu agencije ponuđača koji je dostavio najbolje ocijenjenu ponudu prihvatljivu ponudu, zajedno sa izvješćem o radu i razlozima za davanje takve preporuke.

Od značajnijih planiranih postupaka javne nabave nisu provedeni postupci za nabavu softvera za DMS i nabavu usluga razvoja softvera za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena. Nabava softvera za DMS je planirana u iznosu od 40.000 KM, ali je obustavljena nakon saznanja da će se nabava realizirati kroz e-vladu. Postupak nabave usluga razvoja softvera je prvobitno planiran u iznosu od 20.000 KM, ali je obustavljen zbog nedostatnog iznosa raspoloživih sredstava. Ponovni postupak je pokrenut nakon izmjene planiranog iznosa na 58.000 KM, ali je nakon donošenja odluke o izboru uložena žalba koju je Ured za razmatranje žalbi BiH usvojio i rješenjem poništio odluku o izboru, tendersku dokumentaciju i obavještenje o postupku.

Prema prezentiranim podacima, Agencija je, u 2017. godini provela devet postupaka javnih nabava iz tekućih izdataka (otvoreni i konkurentski postupci), te jedan otvoreni i dva konkurentska postupka iz kapitalnih izdataka. Nakon prethodno provedenih postupka ukupna vrijednost zaključenih ugovora iznosi 372.542 KM.

U testiranim procedurama nismo utvrdili materijalno značajne nepravilnosti i neusklađenosti sa Zakonom o javnim nabavama.

Navodimo opća zapažanja i slabosti u procesu javnih nabava koji se odnose na planiranje i realizaciju planiranih postupaka javnih nabava i praćenje realizacije ugovora.

- U Planu nabava pobrojani su različiti softveri i aplikacije u jednoj stavci iz koje se ne može zaključiti koliko softvera Agencija planira nabavljati i kolika je pojedinačna planirana vrijednost za svaki od njih.
- Za pojedine postupke u Planu nabave je navedeno razdoblje koje nije ispoštovano prilikom pokretanja nabave. Tako je nabava tonera planirana za ožujak, odluka o pokretanju i rješenje o formiranju povjerenstva su doneseni u srpnju, a postupak objavljen u rujnu. Slična situacija je i sa postupkom nabave usluga tiskanja, za koji je u ožujku donesena odluka, a obavještenje o pokretanju je objavljeno početkom lipnja.
- Agencija nije uspostavila praćenje realizacije po stavkama ugovora za koje je ugovorena sukcesivna isporuka. Realizacija ugovora se prati samo u financijskom iznosu faktura u odnosu na ugovorenu vrijednost., pa se Agencija izlaže riziku da pojedine stavke iz ugovora neće biti realizirane u ugovorenim količinama (manjim ili većim u odnosu na ugovorene).
- Nabava autoguma izvršena je putem više izravnih sporazuma koji zbrojno ne prelaze vrijednosni razred za izravni sporazum. Agencija je popunila vozni park do broja koji joj je odobren, pa se buduće potrebe za nabavom autoguma mogu objediniti u jednom postupku. Isto važi i za usluge registracije i osiguranja vozila,

koje su također nabavljane kroz više izravnih sporazuma.

Preporuka

Potrebno je da u Planu nabava Agencija pojedinačno iskaže različite vrste aplikacija i softvera koje će nabavljati u tijeku godine, da osigura pokretanje postupaka sukladno planiranom roku, osigura evidenciju o realizaciji ugovora koji se realiziraju sukcesivnim isporukama i objedini isti predmet nabave u jednom postupku.

7. OSTALO

7.1 Sudbeni sporovi

Prema podacima Agencije, u 2017. godini su vođena četiri sudbena spora u kojima je Agencija tužena strana. Tri sudbena spora, čija je ukupna vrijednost 34.529 KM, odnose se na grupne tužbe uposlenih Federalnog zavoda za statistiku po osnovu duga za prekovremeni rad na aktivnostima popisa. Četvrti spor odnosi se na tužbu iz 2016. godine koju je pokrenuo dobavljač za usluge tiskanja u iznosu od 95.443 KM. Agencija vodi jedan spor protiv Ureda za razmatranje žalbi radi poništenja rješenja.

U sporu koji je pokrenula Agencija radi rješavanja statusa nekretnine, na kojoj je kao nositelj prava raspolaganja upisan Federalni zavod za statistiku, nije bilo značajnijih pomaka, a nositelj aktivnosti je Pravobraniteljstvo BiH.

8. KOMENTARI

Agencija u ostavljenom roku nije dostavila komentare na Nacrt izvješća o reviziji za 2017. godinu, tako da ovo Izvješće predstavlja konačan izvješće bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji za 2017. godinu.

**Voditelj tima za
financijsku reviziju**

Snježana Baštinac, v.r.

**Rukovoditelj Odjela za
financijsku reviziju**

Miro Galić, v.r.

**Članovi tima za
financijsku reviziju**

Fatima Mehanović, v.r.

Adnan Muharemagić, v.r.

**Rukovoditelj Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvalitete financijske revizije**

Dragoljub Kovinčić, v.r.

Privici

Tablica I. – Pregled rashoda proračuna za 2017. godinu

Tablica II. – Bilanca stanja na 31.12.2017. godine

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda proračuna za 2017. godinu

Naziv institucije: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tablica I.

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun (2+3)	Izvršenje proračuna	Indeks 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	4.536.000	0	4.536.000	4.147.004	91
Bruto plaće i naknade	3.365.000	0	3.365.000	3.168.083	94
Naknade troškova uposlenih	375.000	0	375.000	290.266	77
Putni troškovi	150.000	0	150.000	145.869	97
Izdaci telefonskih i pošt. usluga	77.000	0	77.000	49.409	64
Izdaci za energiju i kom. usluge	75.000	0	75.000	73.610	98
Nabava materijala	70.000	0	70.000	54.554	78
Izdaci za usluge prijevoza i goriva	25.000	0	25.000	15.185	61
Unajmljivanje imovine i opreme	220.000	0	220.000	217.237	99
Izdaci za tekuće održavanje	73.000	0	73.000	33.741	46
Izdaci za osiguranje	6.000	0	6.000	4.836	81
Ugovorene i druge posebne usluge	100.000	0	100.000	94.214	94
2. Kapitalni izdaci	40.000	0	40.000	0	0
Nabava zemljišta	0	0	0	0	0
Nabava građevina	0	0	0	0	0
Nabava opreme	0	0	0	0	0
Nabava ostalih stalnih sredstava	40.000	0	40.000	0	0
Rekonstrukcija i investicijsko održ.	0	0	0	0	0
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	470.627	470.627	192.663	41
VKU za popis stanovništva-0402190		470.627	470.627	192.663	41
5. Novčane donacije	100.000	766.059	866.059	370.975	43
Ostale donacije - 0402070		454.803	454.803	201.210	44
Prošireni HBS - 0402100	0	12.404	12.404	0	0
Donacija Vlade Brčko distrikta - 0402130	100.000	199.030	299.030	81.753	27

Transfer FZS-0402170	0	11.811	11.811	0	0
Anketa o obrazovanju odraslih -0402210		88.012	88.012	88.012	100
Ukupno (1+2+3+4+5)	4.676.000	1.236.686	5.912.686	4.710.642	80

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo 27.02.2018. godine.

Ravnatelj:
Velimir Jukić

Bilanca stanja na 31.12.2017. godine

Naziv institucije: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tablica II.

Opis	31.12.2016.	31.12.2017.	Indeks 3/2
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	10.076	13.744	136
Novčana sredstva	5.176	5.433	105
Kratkoročna potraživanja	4.900	8.311	170
Kratkoročni plasmani	0	0	0
Interni finansijski odnosi	0	0	0
Zalihe	0	0	0
Kratkoročna razgraničenja	0	0	0
2. Stalna sredstva	687.205	590.043	86
Stalna sredstva	2.830.886	3.079.834	109
Ispravka vrijednosti	2.143.681	2.489.791	116
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	687.205	590.043	86
Dugoročni plasmani	0	0	0
Dugoročna razgraničenja	0	0	0
UKUPNO AKTIVA (1+2)	697.281	603.787	87
3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	398.267	384.695	97
Kratkoročne tekuće obveze	60.545	99.232	164
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	0
Obveze prema uposlenima	287.726	285.463	99
Interni finansijski odnosi	0	0	0
Kratkoročna razgraničenja	49.996	0	0
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	0
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	0
Ostale dugoročne obveze	0	0	0
Dugoročna razgraničenja	0	0	0
5. Izvori sredstava	687.205	590.043	86
Izvori sredstava	687.205	590.043	86
Ostali izvori sredstava	0	0	0
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	0
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	1.085.472	974.737	90

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stavak 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika neće biti uravnotežena (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sustava Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo financija i trezora na razini Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena.

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo 27.02. 2018. godine.

Ravnatelj:
Velimir Jukić

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća suglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijska izvješća.

Rukovodstvo **Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Agencija) dužno je osigurati da finansijska izvješća za 2017. godinu budu izrađena sukladno Zakonu o financiranju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 25/15) i Pravilniku o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH (protokol Ministarstva financija i trezora BiH broj 01-08-02-1-1515-1/15 od 04.02.2015. godine). Rukovodstvo je također obvezno postupati sukladno Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2017. godinu (Službeni glasnik BiH broj 94/16) i pratećim naputcima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora BiH, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijska izvješća daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Agencije.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav unutarnjih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća;
- da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijska izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu unutarnjih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa tako i za poduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, _____

Ravnatelj:

Velimir Jukić